
David Harrower

N O Ž E V E S L E P I C Í C H
(KNIVES IN HENS)

„Já se nestarám o nikoho, já nikdy ne, když se nikdo nestará o mně.“

postavy:

Mladá žena, nádenice

William Hřebec, oráč

Gilbert Horn, mlynář

podle vydání Methuen, London 1997 (druhá, revidovaná verze)

© David Harrower, 1995,1997

© Translation David Drozd, březen 2002

Autorská práva autora i překladatele zastupuje divadelní a literární agentura Aura-pont.

SCÉNA PRVNÍ

Venkov.

Chalupa na konci dědiny. Večer.

- Mladá žena** Nejsm pole. Jaký jsem já pole? Co je pole? Placka. Mokrá. Po dešti černá. Já nejsem žádný pole.
- William** Jsem nikdy neřek.
- Mladá žena** Si řek, že jsem pole, jak tu sedím.
- William** Řek jsem, že jsi jako pole.
- Mladá žena** Si řek, že jsem pole, jak tu sedím.
- William** Řek jsem, jako pole že jsi. Jako pole.
- Mladá žena** Stejný.
- William** Nic takového, ženo.
- Mladá žena** Jestli jsem jako pole tak jsem pole.
- William** *(směje se)* Nemusíš něco být, abys jako to byla.
- Mladá žena** Jak?
- William** Prostě tak.
- Mladá žena** Jsem i jiný věci? Oheň?
- William** Mám nohy jako z bláta. Ani je necítím.
- Mladá žena** ... Střevíc? Postel? Dveře?
- William** To je prostě tak... Jako.
- Mladá žena** Nikdy neslyšela.
- William** Jako, ženo. Měsíc je jako sýr. Je jako sýr. Ale není.
- Mladá žena** Si byl nahoře tam? Měsíc je měsíc. Proč je jako sýr?
- William** Vždycky se říkalo. *(Zaslechne něco.)* Co to bylo? Koně?
- Mladá žena** Takže sýr je jako měsíc.
- William** Hmm. Půjdu se tam na ně podívat. Nejsou v pořádku.
- Mladá žena** Je sýr jako měsíc?
- William** Já vím víc než ty.
- Mladá žena** Však vim.
- William** Jsi jako cokoliv co já chci. Řek jsem, jsi jako pole. Byla's taková, když's tam seděla. Teď ne. Je to pryč. Nejsi jako to pole, když tam teď sedíš.
- Mladá žena** Povím ti jako co jsem. Já jsem jen jako já, nic jiného.
- William** Dobře roste jsi.

- Mladá žena** Dobře rostlá jsi.
- William** Dobře urostlá jsi. Nejlíp z dědiny.
- Mladá žena** Tohle je to pole? (*William ji osahává.*) Řekni. Tohle je to pole? Tohle?
- William** Ty's neviděla to pole.
- Mladá žena** Jedno pole je to?
- William** Málokdo z dědiny ho zná.
- Mladá žena** Kde je?
- William** Dlouho za dědinou.
- Mladá žena** Dělánám na polích široko daleko.
- William** Zajdi na tu stranu.
- Mladá žena** Byla jsem už.
- William** Až to nejvzdálenější. Poslední pole.
- Mladá žena** Viděla jsem každičké pole tam.
- William** Poctivé pole je to. Dobrá míra... Za celý život jsem neviděl, že by se v něm držel plevel nebo si stavělo hlavu a vzpouzelo se jako jiné. Dělané pro chlapa, koně a pluh. Rovné a pěkné až ke konci, tam se sklání, ale nic co unaví. Zem je dobrá a bohatá - a úroda tam taky taková. Když se nechá ladem, tráva, co na něm roste je šťavnatá, nejsladší široko daleko. Po pastvě ti koně poví. Pochopila, ženo.
- Mladá žena** Jednoho dne se tam vydám. Vráťím se a povím ti, co jsem viděla.
- William** Musím se umýt než půjdu ke koňům.
- Mladá žena** (*na odchodu*) Sýr, co dělají jiné ženy, je jako měsíc. Můj sýr je jako sýr.
- William** Kdysi, ležel jsem tam a kolem se pomalu pásli koně. Najednou kouknu nahoru a celé tělo se mi obrátilo naruby. Byl jsem celý tam kolem v trávě. Rudé. Mokré. Srdíčka zaječí s kravskou slinou. Ani slovo jsem o tom nikomu neřek. Pařilo se ze mě stejně jako když jsem vytahoval nové hříbě v prosinci. Pryč je to skoro. Než padla tma, vedl jsem koně zpátky, dolů dědinou do stáje, to pole pořád v hlavě. Proč jen za mnou přišlo. Byl jsem teprve kluk. Mohl bych prožít celý život na tom poli, kdyby mě nechali. To bláto smrdí.

SCÉNA DRUHÁ

Venku.

Vstoupí Mladá žena s košem.

- Mladá žena** Vítr fouká. Slunce svítí. Na polích to roste. Obloha - ... Pták - letí. Mraky - ... Strom - ... Co? Stojí. Strom stojí. Obloha - ... Obloha - ...

Zajíc běží. Mraky - ... běží? ...rostou? Listí na stromě - ... visí? Obloha - ... Obloha - ...

SCÉNA TŘETÍ

V polích.

William v košili, jí. Mladá žena sedí. Mezi nimi odkrytý koš.

William Nemocná?

Mladá žena Ne.

William Horečka?

Mladá žena Ne.

William Ne? Něco je s tebou.

Mladá žena Nic.

William Já tě viděl.

Mladá žena Jsem šla sem. S jídlem pro tebe a pro valacha.

William Viděl jsem tě postávat tam. Cos dělala?

Mladá žena Koukala jsem. Jsem se koukala na...

William Cože?

Mladá žena Viděla jsem takovou... louži, louži že vidíš zem na dně. Čistou kaluž vody po čerstvém dešti. Viděla jsem pukliny v zemi. Viděla jsem stopy ptáků. Viděla jsem zářit slunce. Máš jméno, pro to?

William Louže.

Mladá žena Ne. Právě jméno.

William Právě jméno je louže.

Mladá žena Jak to?

William Rovně chod' kam máš, ženo. Jdi a nepostávej.

Mladá žena Louže je temná, blátivá voda. Nic v ní nevidíš. Co bylo co jsem viděla? Čirá zářivá voda. Co?

William Louže. Pořád louže. Už jsem řek. Špinavá louže, čistá louže. Stejný.

Mladá žena Věci se mění pokaždé, když se na ně podívám.

William Některé ano. Jiné ne. Drž se toho, co znáš. Nejlepší způsob. Žádný postávání a koukání. Uvidí to dědina. Mluvit budou. Znáš je.

Mladá žena Moc toho neznám. Neznám dost. Když vítr dělá tohle s listím ... (*Třese se.*) Co to je? Je jméno pro to? Proč to je? Je vidět rovnou pod listí pak. Vim já, jestli se tam smí koukat? To co je?

William Pochopíš to. To půjde. O Bohu pochybuješ?

Mladá žena Ne. Nikdy nepochybuju o Bohu.

- William** Jsi mladá ještě, to proto. Já ne. Naučíš se. Rozumíš? Dost o tom. Cos udělala dnes dopoledne?
- Mladá žena** Cos odešel, dvě slípky jsem zabila, zbytek nakrmila. Jednu jsem dala za pytlík soli, druhou pověsila nad oheň, aby uschla. Vyhrabala jsem z hlíny čtyři mrkve a umyla. Ze studánky nanosila čerstvé vody. Ulila jsem svíčku z posledního loje. Upustila jsem nůž na podlahu v chalupě. Vydělala jsem kůži. Máslo jsem s kameny vyvařila a uložila ho. Utkala jsem nám zimní příkrývky na postele. Vyčesala jsem si vši. Klekla jsem na kolena a modlila se. Zírala jsem na své dlaně. Donesla jsem jídlo pro tebe a pro koně.
- William jí, u „upuštěného nože“ zvedne obočí, dohlíží na koně.*
- William** Oba jsme těžce pracovali, co slunce vyšlo. Ty nejíš?
- Mladá žena** Na tebe koukám. Lepší. Jíš jako kůň.
- William napodobuje přežvykujícího koně - zlověstně. Ona se směje.*
- William** Je jedno co mají všichni společné. Každý rád jí. Nepotkal jsem chlapa nebo ženskou, co by ne. I v jiných krajích, všichni to mají rádi.
- Mladá žena** To máš v hlavě, když ořeš? Tohle máš před očima? Jiné kraje. Jiné lidi. Jak jedí.
- William** Všichni oráči se unaví koukáním dolů do země. Černota. Záda a krk z toho rozbolí. Koukat vlevo nebo vpravo, spadnou. Dívám se vzhůru do nebe. Ale z toho bolí krk a oči.
- Mladá žena** Nám nepatří koukat dlouho nahoru. Bysme měli placatý hlavy s obličejem na vrchu, kdyby jo.
- William** Však vim.
- Mladá žena** Bůh všechno sleduje. On všechno vidí. Pro každičkou věc má jméno.
- William** Tak. Tváře máme tady, k severu, dopředu se dívat.
- Mladá žena** Všechno, na co je nám zapotřebí hledět, je mezi naší zemí a jeho nebem. Jsem ráda, že my.
- William** Že my co?
- Mladá žena** Jsem ráda, že jsme se vzali. Kdybych si nevzala tebe, vdala bych se za někoho jiného, ale to by nebylo stejné. Jsem si řekla, jen co jsem tě uviděla.
- William** Nalij mi mléko.
- Mladá žena** Ti ráda líbám ptáka.
- William** Na. Jez.

SCÉNA ČTVRTÁ

Venku před chalupou.

*Velmi časně ráno. **Mladá žena** volá, jde ke stájím.*

Mladá žena	Williame? Williame?
William	Šššh. Ššššh. Tady. Všechno je v pořádku. Klid, klid, klid.
Mladá žena	Williame, Williame, bu-de-on-tu? Williame, Williame, bu-de-on-tam? (<i>Vstoupí.</i>) Williame?
William	ZAVŘI KLAPAČKU ŽENSKÁ NEBO PŘISÁMBŮH TO UDEĽÁM JÁ!!!! Ženo? ... Co jsem řekl ten den, co jsme se vzali. Nepůjdeš do stáje, když se mě nedovoliš. Koně strašíš. Nevědí, co se děje. Děsíš je.
Mladá žena	Promiň, Williame ... Za jak dlouho budu moct?
William	Nemluvím za koně. Možná příští léto. Musí si zvyknout na tvůj pach. A hlas. Každý z nich.
Mladá žena	... Kde jsi?
William	V posledním stání.
Mladá žena	Postel byla prázdná. A studená.
William	Byl jsem venku skoro celou noc.
Mladá žena	(<i>popojde dovnitř</i>) A co...?
William	Drž se zpátky! Tahle klisna, trápí se. Celá se třese.
Mladá žena	Ona umírá?
William	Ne. Má v sobě mladé.
Mladá žena	Ta?
William	Poprvé, ženo.
Mladá žena	Buď po ruce až ponesu já naše první.
William	Dovnitř, ženo. Chladno je.
Mladá žena	Víš který to byl?
William	Tamhle ten. Řek sem mu aby se držel zpátky. (<i>Ke koni.</i>) Ty víš, co jsem to řekl. Drž se zpátky. Naposled co jsem mu věřil. Teď jdi dovnitř.
Mladá žena	Ty nepůjdeš?
William	Už jsem řekl. Potřebuje mě tu.
Mladá žena	Nebude to už teď, že?
William	Ne. Ale nenechám ji tu jen tak. Neví, kde je. Je ještě mlad'ounká.
Mladá žena	S koňma chceš být, ne se mnou. Si žij v té stáji.
William	Už jsem takový. Víš to.
Mladá žena	Chlapci z dědiny by ti pomohli.
William	Ty nechci. Tihle koně jsou zvláštní. Chlapci ne. Tebe chci u sebe. A ty to uděláš. Jdi a najez se. Dnes musíš zastat mou práci.
Mladá žena	Co je dnes na práci?
William	To máš vědět. Obilí. Pomlet ho třeba.

- Mladá žena** To mám jet do mlýna?
- William** Zůstávám tu s ní.
- Mladá žena** Chceš abych já tam jela?
- William** Jak jsem řek'.
- Mladá žena** ... Dneska?
- William** Chceš aby to pohnilo a my byli hladem? Ech? Vůz je naložený. A vem si tohohle zmetka. (*Koňovi.*) Táhni od mně.
- Mladá žena** Se říká že zabil svou ženu a dítě co mu porodila. Prý tam zmizeli chlapi a ženské a jsou z nich teď kočky a kozlí. Chodí od trhu k trhu, spí spolu a zpívají za jídlo.
- William** On ví, že máš mě. Ví, co bych udělal.
- Mladá žena** Byla jsem ještě holka, povídalo se o mlynáři.
- William** Jenom nenávisti je ti třeba. To on čeká. Každíčkou kůstkou svého těla. Nenávidět. Tak je v dědině zvykem.
- Mladá žena** Já ho nenávidím.
- William** Ještě.
- Mladá žena** Já ho NENÁVIDÍM!
- William** Silněji.
- Mladá žena** JÁ HO NENÁVIDÍM! Ukázat mu, že se bojíš a začne to. Nenávidím všechny mlynáře, co jsou. Naházet je do rybníka a koukat, jak se nafouknou a zasmrádnou.
- William** To je ono. Jedenáctý díl, to dostane. Nesmí si ukrást víc. Řekneš mu - vyhrň si ty rukávy, mlynáři.
- Mladá žena** Vyhrň si ty rukávy, mlynáři.
- William** ... když bude měřit mouku. Jedenáctý díl je jeho. Parchant. Hlídej ho. Hlídej naše obilí.

SCÉNA PÁTÁ

Mlýn.

Jemný zvuk řeky.

Mladá žena s velkou námahou složí první pytel zrní z vozu. Vstoupí Gilbert Horn, sleduje ji. Ona si to uvědomí, ale pokračuje dál.

- Gilbert** Mám ti pomoc s těmi pytli?
- Mladá žena** (*hlubokým hlasem*) Drž se ode mně dál, chlapečku.
- Gilbert** Říkám, mám ti pomoc s tvým obilím.
- Mladá žena** Ne. Nepotřebuju tvou pomoc.
- Gilbert** Bude to -

- Mladá žena** Sama to udělám.
- Gilbert** Jsi tady poprvé.
- Mladá žena** Vím, co se má dělat.
- Gilbert** Tak víš, je to zdlouhavá, nudná práce. Kde je tvůj muž? Nemocný a k ničemu polehává v posteli?
- Mladá žena** Je v poli, tlačí pluh, zdravý a silný.
- Gilbert** Ví, že jeho žena je sama dost silná. Že ji samu posílá.
- Mladá žena** Mě neposlal, mlynáři. Sama jsem přišla. Roztoč kámen. Chci s tím být rychle hotová.
- Gilbert** Běž a řekni mu to sama. Nádherný, že? Rychle chceš skončit? Řekni mu. Točí se jen pro sebe. Nikoho neposlouchá. Ani takovou ženskou, co sama dojde. Sedneš si a počkáš jako ostatní. To ti neřek' manžel?
- Mladá žena** Zrní přijde kam?
- Gilbert** Tam. Otevřu řece a pustím ji na kolo. Jdi do mého domu. Je tam oheň a židle, posad' se.
- Mladá žena** Budu stát tady.
- Gilbert** Kámen je starý. Chce čas.
- Mladá žena** Zrovna tady, řekla jsem.
- Gilbert** Až se roztočí, budeš litovat, že máš uši.
- Mladá žena** Budu stát tady, dokud nevidím svou mouku.
- Gilbert odejde. Kolo se roztočí. Hluk roste až je ohlušující. Žena vzdoruje, třese se, ruce přes uši. Nakonec uteče.*

SCÉNA ŠESTÁ

Gilbertův dům.

Gilbert sedí za stolem. Mladá žena přijde ke dveřím.

- Mladá žena** Mrzne tam.
- Gilbert** Dáš si piva. Doušek? (*Mladá žena zavrtí hlavou.*) Jdeš dovnitř nebo zůstaneš tam?
- Mladá žena** Zůstanu zrovna, kde jsem.
- Gilbert** Nebude ti vadit, když si kapku dám.
- Mladá žena** Je mi jedno co děláš. Tvůj dům.
- Gilbert pije, pak zívne na celou hubu.*
- Gilbert** Aaaaauuuhhhh. Ouuu... dělej... dělej... dělej...
- Mladá žena** Ti musí lámat záda, když ten kámen dělá svou práci.
- Gilbert** Mm?

Mlčení. Pije dál.

Na mlynáře se berou zvláštní chlapi. Takoví co pořádně makaj. Sami. Způsobem, o kterým po dědinách nemaj ani tuchu.

Dlouhé mlčení. Gilbert nakonec ukáže na dveře.

Vidíš to? Tam. Tam. Má to jméno. Znáš ho? Šprajc. To je můj šprajc na dveře... To nevěří v té tvé dědině?

Mladá žena Co?

Gilbert Že věc, když má jméno, taky k něčemu je?

Mladá žena Nevím, o co ti... nepřinutíš mě zavřít ty dveře, mlynáři.

Gilbert Zastav ten studený vzduch, promrzá mi od něj „můj dům“.

Mladá žena Chci vidět svoje obilí.

Gilbert Zůstane tam.

Mladá žena Já jsem přišla s pěti pytli.

Gilbert Dobře spočítáno.

Mladá žena A s pěti pytli odejdu.

Gilbert Jak bych se k němu dostal, když sedím tady?

Dojde si pro další pití. Začne si zlehka pohvizdovat. Žena je stále nervóznější, jak sleduje obilí a sleduje jeho.

Mladá žena Nech toho! Dost! Dost!

Gilbert Ech?

Mladá žena Svýho muže na tebe pošlu, chlapečku! Řekla jsem dost! ... Co se řehtáš? DOST!

Gilbert Žijete si jinak tam dole. V očích hlínu, nádenice. Huba pleská po větru. Uši dokořán. Zaházeli je jménem Gilberta Horna. Co ti to tam hníje?

Mladá žena Nic tam.

Gilbert Ne? Nic o magických silách, co mám? Smrtících kouzlech? Které že rostliny je třeba zvláštním způsobem trhat? Které že kosti a oči zvířat nutno sbírat a utlouct na prášek? Nic o mé ženě a dítěti? Že jsem je oba zabil? Že nechci o rodině ani slyšet? Nic z toho tam nemáš?

Mladá žena Zmetku pekelnej!

Začne pomalu couvat.

Gilbert Kampak jdeš, ty hlavo skopová?

Mladá žena Pryč od tvého zla, parchante!

Gilbert Ta dědina je mrtvá. Nic s ní.

Mladá žena Oči z tebe nespustím. Zády se k tobě neotočím. Zemřeš, jestli na mě šáhneš.

Gilbert se odvrátí, znovu si sedne. Ona je už skoro venku.

Gilbert To ty sis vzala toho Williama Hřebce, ne?
Žena ztuhne.
V posteli s tebou lehává. Obecní oráč. Hřebec William...

Mladá žena Ne. Ne.

Gilbert Ne?

Mladá žena Jeho nech.

Gilbert Nejmenuje se tak? Hřebec William.

Mladá žena William se jmenuje.

Gilbert Hřebec William se říká.

Mladá žena Neříkej to.

Gilbert Tak ho skoro každý z dědiny menuje.

Mladá žena Lháři.

Gilbert Říkají. Hřebec William -

Mladá žena Lháři!

Gilbert A hřebcova nevěsta.

Mladá žena Plivnu na každého, kdo to vysloví.

Gilbert Prý pro tu jeho lásku k mladým koňům.

Mladá žena Ne...

Gilbert Ne? ... Jen jeden koníček? Zvláštní kůň?

Mladá žena ... Taková závist.

Gilbert Závist? To už jsem tu dlouho nezaslechl. Řekli ti v dědině, co je to?

Mladá žena Samozřejmě.

Gilbert Jaká ta závist?

Mladá žena Nám z dola závidíš. Tam z dědiny.

Gilbert Závidět tobě a Hřebci a těm ostatním že žijete na mrtvém místě? Ty vaše zahnilý životy? Co vám závidět?

Mladá žena To znám. Ten pohled. Ty oči. Jako ďábel.

Gilbert Jen do toho.

Mladá žena Co?

Gilbert Žárli.

Mladá žena Nemůžu.

Gilbert Proč?

Mladá žena Nedovedu, hlupáku.

Gilbert Oni to říkají..

Mladá žena Kdo?

Gilbert Ty to nevidíš?
Mladá žena Co?
Gilbert Pro něj jsou hlavní koně.
Mladá žena Ne. Miluje mě především.
Gilbert Především.
Mladá žena A napořád.
Gilbert Tak proto to nemáš ráda?
Mladá žena Mám ráda lásku. Lepší než zlo.
Gilbert Nemáš ráda, když mu říkají William Hřebec?
Mladá žena To jméno necháš, řekla jsem.
Gilbert Nemáš ráda Williama Hřebce?
Mladá žena NE. Nech toho.
Gilbert Tak tady to máš.
Mladá žena Kde?
Gilbert Jakou moc máš nad jazyky jiných?
Žena odejde.

SCÉNA SEDMÁ

Chalupa.

William vstoupí a zastihne Mladou ženu.

William Tys nechala naše pytle tam, ženo?
Mladá žena Ten mlynářův kámen je starý a slabý. Bych vstoje umrzla, on si seděl.
William Nechat všechno moje zrní s tím mlynářem -
Mladá žena Bude naše i zítra, Williame.
William A jak mám tuhle noc spát.
Mladá žena Budeme spát. Zítra ty vezmeš koně a vůz. Mouka už bude pomletá. Připravená.
William Chceš abych já jel zpátky?
Mladá žena Já zůstanu s klisnou. Nebo půjdu do pole.
William Vrátit se a vidět ho, jak si tam sedí a řehtá se.
Mladá žena To ne. Zná tě. Ví, co bys udělal.
William Ne? Nebude se řehtat? Mlynář, co nic nedělá. Sedí si tam s našimi pěti pytli u nohou. Ten, co nikdy nejde polem, nikdy netlačí pluh. Přehrabuje se v zrní, co jsme vypěstovali. Dáváme mu všechno, co chce. Mlynář, co se bojí země. Nebude se řehtat? Do jeho domu šla's?

- Mladá žena** Mrzla jsem vstojel, on seděl.
- William** Nikdy odtam neodchází. Vysedává a mluví.
- Mladá žena** A mluví a mluví.
- William** A to taky udělá, až přijede další do mlýna. Pová jim o oráčovi a jeho ženě, co utekla, že se ho bála.
- Mladá žena** Já neutekla.
- William** Žena, co nechala zrní jen tak ležet. To on, ten parchant mlynářská, nás bude pomlouvat. Já tam nemůžu zpátky, ženo. Měla's dost nenávisti. Kam se poděla? Teď jen samý strach. Kde je nenávist?
- Mladá žena** Byla. Cestou tam. Ale to on. Tak blízko. Dívá se.
- William** Protože vidí, co nikdy mít nebude.
- Mladá žena** Co?
- William** Poctivou silnou ženu. Ty to víš, ženo. Nemusím to říkat. Dívám se po tobě už leta. Dívám se, jak rosteš. Vybral jsem si tě za manželku. Takovou, co by pracovala jako já. Co by se potila jako já. Co by poslouchala, jen co je správné. Kámen poslouchej, ne mlynáře. Všechno, co má, je huba. Jen mluví a mluví celé noci a celé dny k nikomu. Je nikdo. Teď jdi zpátky. Běž. Buď moje žena.

SCÉNA OSMÁ

Krajina.

- Mladá žena** Slunce ohřívá vítr, co vane. Vítr žene mraky pod nebem. Černý mrak nese déšť. Bílý mrak... Pták proletí pod bílým mrakem - na strom. Strom je na dřevo. Pták je na... Jeden ptáček. Jeden štěstí, dva neštěstí, tři láska, čtyři bohatství, pátý nemoc, šestý smrt. Mrtvé ptáče - peč koláče. Vítr žene bílý mrak přes slunce. Bílý mrak je na ... Zajíc běží po poli. Zajíc je jídlo. Pták - strom... ztratil ptáka. Pták je pryč. Vítr žene bílý mrak ze slunce. Bílý mrak je na... Bílý mrak je na...

SCÉNA DEVÁTÁ

Gilbertův dům.

Gilbert sedí za stolem, píše na papír inkoustovým perem. Objeví se Mladá žena, zůstane u dveří. Sleduje jeho a také pero. On konečně zvedne hlavu, proti ní.

- Gilbert** Pořád pět. Přepočítala's? Pořád je tam pět, ech?

Pauza.

Už je tam poslední.

- Mladá žena** Viděla jsem.

- Gilbert** Kam's šla?

- Mladá žena** Jiné věci na práci byly. Nemůžu zbytečně postávat. Poslouchat řeči o ničem.
- Gilbert** Dlouho už stát nebudeš.
- Dlouhá pauza.*
- Mladá žena** Nový kámen, mlynáři, to bys potřeboval. Chci být doma než obloha zčerná.
- Gilbert** Kameník má už nový skoro hotový. Až ho dodělá, chlapi od vás z dědiny mi ho přivalí, sem ke mě.
- Píše dál.*
- Mladá žena** ... Co to tam máš?
- Gilbert** Co?
- Mladá žena** ...to.
- Gilbert** Tohle? Ty nevíš, co to je? Pero. To je inkoustové pero.
- Mladá žena** K čemu ti to je?
- Gilbert** Prodal mi je na trhu potulný muzikant.
- Mladá žena** Peníze na obživu utratíš za zbytečný klacík.
- Gilbert** Stálo za ty peníze.
- Mladá žena** Z mouky, co si's od nás nakrad, 's ho koupil.
- Gilbert** Podívej, jak se na něm odrážejí plameny.
- Mladá žena** K čemu ti je - živí tě?
- Gilbert** Ne.
- Mladá žena** Zahřeje tě.
- Gilbert** Je pěkně těžké do ruky.
- Mladá žena** Zbytečnost.
- Gilbert** Píšu s ním taky.
- Mladá žena** Cože?
- Gilbert** Já... píšu...
- Mladá žena** Co ty můžeš psát?
- Gilbert** Co jsem dělal.
- Mladá žena** Pomlet zrní. Domlet zrní. Pomlet zrní. Domlet zrní.
- Gilbert** Víc než to.
- Mladá žena** To musí být nějaká nová panská zábava. Jenom takoví by zapisovali to nic, co dělají. Snad se nechceš stát pánem, mlynáři?
- Gilbert** Můj život je víc než obilí. Píšu, co mám tady, v hlavě. S koncem každého dne, každý den. Odtud...sem.

Zvedne svazek papírů.

- Podívej, kolik toho tu ze mě je. Ti můžu říct, co mi šlo hlavou včera, nebo... loňskou zimu, a většinu dní potom.
- Mladá žena** Pak je to ďábelský podvod.
- Gilbert** Ďábel?
- Mladá žena** Rovnou do ohně s tím.
- Gilbert** Ďábelské - tohle? Proč?
- Mladá žena** To Bůh ti vkládá věci do hlavy a je to on, kdo je bere pryč. Je hřích to uchovávat.
- Gilbert** Copak to nemohl být Bůh, nádenice, kdo nám dal...
- Mladá žena** Ne nám.
- Gilbert** ... dal nám tohle, abychom se dozvěděli víc o světě?
- Mladá žena** Je to čertovo písátko tohle.
- Gilbert** Můžu ti povědět, kdo přišel ke mě do mlýna, kdo stál venku, kdo zašel na skleničku, kdo neřek ani slova, kdo mě jen a jen proklínal, kdo stál ve dveřích, tak vyděšený z Gilberta Horna, že se otočil a zdrhl zpátky do dědiny s manželovým ... (*Píše.*) ... koněm a povozem.
- Pauza. Ona pochopí.*
- Mladá žena** To dáš pryč odtamtud!
- Gilbert** Inkoust už je suchý.
- Mladá žena** ... Tak to spal. Udělej to, parchante! Hoď to do ohně.
- Gilbert** Tobě díky, že jsem se nenarodil v té dědině. Černá díra je to. Z lůna tě vytáhnou, starší jsi, než když umíráš. Dospělí stojí v nohách postele a noži ti krev vypustí. Jenom tmavá noc ti zůstane kolem kostí. Oči vydloubnou a studené kameny nechají v dírách.
- Mladá žena** Smrdí to z tebe ďábelskou zvráceností, chlapečku!
- Gilbert** Ďábel - co jiného řeknou v dědině, když uvidí chlapa, co má oči a jazyk, kterým věří jako dobrým přátelům? Chlapa, co se dívá pomalu a zblízka na svět a všechna ta jména, co má. „Obloha se černá?“ Ne nade mnou. Žiju pod jiným nebem.
- Mladá žena** Pod zem tě zahrabem - zakryjem tě. Zavřít tu tvou hubu.
- Gilbert** To budu jako ty. Pod zemí. Nic nevidíš těma kamennýma očima. Nevidíš nic.
- Mladá žena** Já vidím.
- Gilbert** Neznáš nic.
- Mladá žena** Vidím. Já vím, co vidím.
- Gilbert** Úvoz. Bláto. Kůň. Tady. Tam. Nebe.
- Mladá žena** Vidím mnohem víc. Mám jména skoro pro všechny věci na Božím světě.
- Gilbert** Pověz něco.

- Mladá žena** Nic ti nepovím. Co mám v hlavě, ti nedám.
- Gilbert** Samý hnůj, co.
- Mladá žena** Mám věci... Mám věci. Nevykládám je.
- Gilbert** *se nakloní přes stůl, položí pero před ni.*
- Gilbert** Tak je napiš.
- Mladá žena** Na to nesáhnu.
- Gilbert** Napiš, cos viděla cestou do mlýna. Dokaž mi, že ta dědina je víc než jen sedláci se zahnojenejma hlava.
- Mladá žena** Ukamenovat tě.
- Gilbert** Samozřejmě.
- Mladá žena** Chceš ukamenovat? Povím jim.
- Gilbert** Neumíš psát...
- Mladá žena** Umím, chlapečku!
- Gilbert** Dokaž. (*Zatřese jí hlavou.*) Jak tohle může být od d'ábla? Napiš.
- Mladá žena** Měli jsme křidu.
- Gilbert** Pero je lepší než křida.
- Mladá žena** Stejně nedostaneš nic z mojí hlavy.
- Gilbert** A co bych s tím dělal? Jenom inkoust na papíře.
- Mladá žena** Co já vím. Něco.
- Gilbert** Až dopíšeš, hodím to do ohně.
- Mladá žena** Finty.
- Gilbert** Nebo si to vezmeš. Odneseš si to domů. Ukážeš Hřebcovi, co umíš.
- Mladá žena** *váhá.*
- Mladá žena** Ne. Proč chceš, co mám tady uvnitř? Moje je to.
- Gilbert** Jak by se kdo dozvěděl? (*Mlčení.*) Opravdu dovedeš psát, eh?
- Mladá žena** Jsem řekla, že jo.
- Gilbert** Tak mi dej něco, co není z tebe. Co celá dědina ví.
- Mladá žena** O co ti jde, mlynáři?
- Gilbert** ... Tvoje jméno.
- Mlčení. Konečně Žena popojde ke stolu. Gilbert jí přisune papír.*
- Mladá žena** Žádný finty.
- Gilbert** Žádné.
- S obtížemi zvládne pero. Rozhodně.*
- Mladá žena** Ti ukážu, že nejsem žádná zahnojená hlava.
- Zvedne papír, aby mohl číst.*

Gilbert Něco ti řeknu, koňákova ženo. Pěkné jméno ti dali.
Zadívají se na sebe. On vstane. Ona ustoupí i s papírem ke dveřím.
 Tvá mouka je připravená. Musím si vzít, co je mé.

SCÉNA DESÁTÁ

Chalupa.

William Tady máme ženu. Ještě nějaké těžkosti mlynářem-vrahařem? (*Zatřese jí hlavou.*) Kůň v pořádku ve stáji? (**Žena** *přikývne.*) Vrátila se s našimi pěti pytli? (*Přikývne.*) Dobře mouku hlídala? (*Přikývne.*) Pojí něčeho? (*Zavrtí hlavou.*) Plno jich najde, otruby zalezou všude. Cítit bude, jak jí rostou pod kůží. Je tu voda na umytí. Bude vděčná za manželovu ruku.

Žena jde k vodě, unaveně se prohlédne, krátce vykřikne, když uvidí černé skvrny od inkoustu na palci a ukazováčku své ruky.

Mladá žena Ach!

William Stalo se..., ženo?

Mladá žena ztuhne.

Mladá žena Jiskra. Od ohně. Pojd'me rovnou do postele, Williame.

William Mytí žádné?

Mladá žena Copak pro jednou nesneseš na noc trochu špíny a potu?

William vykulí oči, ušklíbne se.

William Od svatby jsem neslyšel lepší řeč.

Mladá žena Lehni si. Hned jsem u tebe.

William přejde k posteli. Ona si namočí prsty do vody a začne je drhnout. William si pohvizduje, když se svléká a lehá si do postele. Objeví se vize smějícího se Gilberta v zářivě bílé mlynářské zástěře, u nohou pytel mouky.

William Jdeš už, ženo?

Mladá žena Už jsem tam, Williame, hned...

Zavře oči, aby se ho zbavila. Souběžný zvuk drhnoucích se rukou, Williamovo pohvizdování, Gilbertův téměř neslyšitelný smích.

Co klisna, Williame?

William Lepší se...

Mladá žena Ach sladký Bože na nebesích...

William Něco říkáš, ženo?

Gilbert se ztratí.

Mladá žena Modlitbu před spaním, Williame.

William To dobře děláš. Jak budeš jednou tady, Pánbůh ti nepomůže.

Uchechtne se nad svým přisprostlým vtípem. Ona, prsty čisté, jde do postele.

SCÉNA JEDENÁCTÁ

Tamže.

*Šero před svítáním. Znovu se objevila vize **Gilberta**. Nabere mouku z pytle, tleskne rukama. Ve vzduchu velká oblaka mouky. **Mladá žena** se ve spánku volně pohne v posteli, kýchne, vzbudí se.*

Mladá žena ...! Pryč z tohoto domu! Ty! Pryč! Williame, vyžeň ho. Williame.

*Otočí se k **Williamovi**, aby ho vzbudila: postel je prázdná.*

Co jsi s ním proved...? Dojdu si pro něj! Ztluče tě! Oddělá tě!

*Vyběhne ke stájím. Přiblíží se ke dveřím, zastaví se, naslouchá, zvedne ruku, aby zaklepala. Než ale může, je slyšet **Williamův** hlas.*

William Tak, zlato. Krásná jsi. Hodná.

***Mladá žena** zjihne, ramena jí klesnou. Usměje se z radosti, úlevou.*

Mladá žena Sladký Bože na nebesích, hříbě je tu. Ach, díky Tobě.

*Znovu **Williamův** něžný, teplý hlas. Poslouchá s potěšením.*

William Dej si na čas... poctivě a pomalu... krásná jsi, krásná. Ach, zlato moje.

*Zevnitř se ozve ženský smích. **Mladá žena** zírá na vrata od stáje. Znovu smích. Vběhne do domu hledaje **Gilberta**. Pobere své oblečení, vyjde z domu a pryč.*

SCÉNA DVANÁCTÁ

Krajina.

Před rozedněním.

Mladá žena Až se vrátí slunce, teplý vítr mi bude foukat do tváře. Až se podívám vzhůru, slunce bude jasně zářit na obloze. Mraky budou... budou bílé. Úroda... bohatá úroda poroste na poctivém poli. Pták bude zpívat na vysokém stromě. Vysoký strom bude... stát a teplý vítr bude třepat jeho listím. Zajíc poběží poctivým polem na kterém roste bohatá úroda. Začne nový den a ukončí noc. Noc bude pryč.

SCÉNA TŘINÁCTÁ

***Gilbertův** dům.*

Mladá žena Ty parchante! Otevři! Dej to pryč!

Gilbert ...oráči, jsi to ty? Vůbec jsem na ni nesáhl. To bych nikdy. Vím, že je tvá.

- Mladá žena** Dobře víš, kde je, mlynáři. Očaroval jsi ho. Jen já jsem tu. Já sama, ty špinavče. Otevři dveře. Budu tu stát dokud neotevřeš, chlape. (*Dveře se otevřou.*) Sejmeš to z nás, mlynáři! Ty to sejmeš.
- Gilbert** Co chceš?
- Mladá žena** Sejmi své kouzlo ze mě a mého orače. Co jsme ti udělali?
- Gilbert** Mluvíš z cesty.
- Mladá žena** Závidíš nám! Vidím to. Na očích.
- Gilbert** Jdi domů.
- Mladá žena** Dovedu sem jiné chlapy. Tímhle's to udělal, ech? Podvodníku. Voda to smyla. To nemůže být silné kouzlo. Do hlavy ses mi dostal. Nalezl's mi tam. Řehtáš se. Mouku po nás sypeš. Tvoje kouzlo, tohle. Odčaroval's mi ho do stáji. Proměnil's svůj smích na ženský. Teď, je to pryč?
- Jak mluvila, trhala papír.*
- Gilbert** Ženský smích?
- Mladá žena** Je to teď pryč? Pověz, mlynáři.
- Gilbert** Do stáji ses nepodívala, koňákova ženo?
- Mladá žena** Nebyla jsem zvědavá na tvá další kouzla.
- Gilbert** Ženský smích. Cha cha.
- Mladá žena** Sejmi to, mlynáři... Prosím. Na kolenou tě prosím. Chceš se se mnou vyspat. Dobře. Pak nás necháš. Tady. Potěšení pro tebe tady vespod, mlynáři.
- Gilbert** Zvedni se... Jediné co potřebuju je políbit tě.
- Jde k němu, aby ho políbila. On se ztratí v tom polibku, v ní.*
- Mladá žena** Odešlo to, ach... Je to pryč, mlynáři, ech? (*On krčí rameny.*) Co se děje? Odešlo to.
- Gilbert** Co já vim. Jen jsem tě chtěl políbit. Jediné kouzlo, které znám.
- Jak se ušklíbne, Mladá žena do něj začne surově mlátit pěstmi, až Gilbert spadne.*
- Mladá žena** Dá Bůh, aby tenhle chlap chcípnul v krutých bolestech!
- Gilbert** JDI DO PRDELE! Neznám žádný kouzla! TÁHNI DO PRDELE! Táhni vode mě! Táhni si do své mlčenlivý dědiny! Táhni za svým nenasytným mužem! A zdrhej! ZDRHEJ! Ještě chytneš Robertsnovic holku, jak mu líže jeho utahanýho ptáka.
- Mladá žena ucouvla. Gilbert zabouchne dveře. Ona zůstane nehybně stát, sama před domem.*

SCÉNA ČTRNÁCTÁ

Gilbertův dům.

Mnohem později. Mladá žena stále venku. Gilbert nese přikrývku, aby ji zahalil. Žena se otočí a vstoupí do domu, sedne za stůl, vezme pero a začne psát na listy papíru, které tam leží.

SCÉNA PATNÁCTÁ

V Gilbertově domě.

Mladá žena se probudí ze spánku na stole, uvědomí si, že je zahalená do pokrývky.

Gilbert Je večer. Lepší než nějaká postel, ten měkký papír. Sis na něj sama lehla.

Mladá žena Proč jsem tady? Co jsi mi provedl?

Gilbert Nic. Sama ses chytla pera.

Mladá žena pohlédne na pero, vidí papír, čte.

Mladá žena To jsem já. Teď žiju. Někteří žili, mnozí budou. Narodila jsem se, protože tak chtěl Bůh. Vsadil mne do mé matky, dokud jsem nemohla hledět na celý ten jeho svět. Všechno, co vidím a vím, vložil mi do hlavy Bůh. Všechno, co stvořil, je tu každý den, od slunce východu do slunce západu, od země po nebe. Nedá se na to sáhnout nebo to chytit jako se dotýkám stolu nebo chytám opratí. Nedá se to prodat nebo uvařit. Jeho svět je tu, před mýma očima. Všechno, co musím udělat, je vnutit jméno všemu, co je, tak jako vrážím do žaludku slípky nůž. Tak se dozvím, že je Bůh. Podívám se na strom a řeknu strom a jdu dál. Ale je tu spousta stromů Božích, pro které nemám jmen. Každý den chci poznat víc. Kaluž, do které vidíš. Strom, když do něj foukne vítr. Mrkev sladší než ostatní. Studená zem pod skalou. Horký dech znaveného koně. Tvář chlapa večer po práci. Zvuk, co vydá žena, když ji žádný neslyší. Víím, že musím najít pro sebe ta jména. Musím se zastavit a zblízka se dívat a Bůh mě za to odmění. Tak poznám Boha lépe. Celá dědina lhal. William lhal. To ne proto, že jsem nehodná. Ne že jsem mladá a oni staří. Bůh jim nic nedal. Teď to vím. Vidím Williama orat pole. Nemám jméno pro to co mám v hlavě. To není závist. Je to víc než závist. Neděsí mě to. Musím to zblízka prohlédnout a vyzkoumat, co to je. Všechno mi do hlavy vložil Bůh. Každé jméno, co mám, mě k němu přiblíží.

Vezme pero a začne zase psát.

Není to závist. Ne. Co je to? Co je to? Co to je ta věc? William.
(*Dopíše.*) Řekni, žes to neudělal ty.

Gilbert Ne.

Mladá žena Nemám žádnou bídu ani trápení. Pak je to od Boha. Je to Bůh.

Shodí pokrývku, dojde ke dveřím, pohlédne na něj, odejde. On zírá na to, co napsala.

SCÉNA ŠESTNÁCTÁ

*Chalupa. Noc.**William v posteli. Mladá žena stojí nad ním.***William** ... Co je? Ty?... Ženo...?**Mladá žena** Ano, Williame.**William** Auh... Kdes byla.**Mladá žena** Na posledním poli.**William** Ech?**Mladá žena** Na tom nejuvzdálenějším. Řekla jsem, že se tam jednou vypravím. Vrátím se a povím, co jsem viděla.**William** Bylas pryč celý den, ženo...**Mladá žena** Modlila jsem se.**William** Po celý den.**Mladá žena** Za nás, Williame. Modlila jsem se za nás a za všechno, co máme. Tak krásné bylo, že jsem se musela modlit. Víc Bohu dáme, větší jeho odměna. Prosila jsem za bohatou úrodu, Williame.**William** Dobře tak.**Mladá žena** Aby koně byli silní.**William** Správná modlitba.**Mladá žena** A klisna. Za tu jsem se modlila.**William** Hříbě bude venku koncem týdne.**Mladá žena** Nechci aby ještě trpěla. Nebo naříkala. Jako doteď.**William** Příště mi poviš, když někam půjdeš.**Mladá žena** Povím.**William** Tady žiješ, tady budeš. Žádný takový jít pryč, nic neříct.*Popojde k ní, ovine ji pažemi.*

Dobře, že tě tu mám, ženo. Celou dědinu jsem prohledal. „Mou ženu, neviděli jste?“ „Mou ženu, neviděli jste?“

Mladá žena Co říkali?**William** Nikdo neviděl.**Mladá žena** Jak daleko jsi vyšel za dědinu, Williame?**William** Nemohl jsem moc. Měl jsem pole k poorání. A nový mlýnský kámen už stojí na hraně připravený na zítřejší valení.**Mladá žena** Zítřka?**William** Proto jsem tě potřeboval. Je to naše první „valení kamene“ jako muže a ženy. My chlapi vás ženské potřebujem, abyste nám cestou volaly do kroku. Teď pojd' do postele, ženo.

- Mladá žena** Musela jsem tam jít, Williame. Musela to pole vidět. Pravdu jsi měl. Je jako já. Pěkné pole je to.
- William** Je, jak jsem řekl. Pojd' sem, ženo, pojd' už.
- Mladá žena** Nepotřebuješ se umýt před spaním, Williame?
- William** Ne.
- Mladá žena** Ses myl?
- William** Žena tu nebyla ku pomoci. Nesneseš trochu špíny a potu na noc?

Později v noci.

*Znovu se zjevil **Gilbert**. **Mladá žena** se rozkošnický pohne na posteli, oči dokořán. Přejde a nabere mouku z pytle, potře se jí. **William** křičí ze spaní.*

William Auuugh! Uh...och!

***Gilbert** zmizí. Žena se vrátí do postele.*

Mladá žena Williame.

William Och... Tys to neslyšela, ženo? Opadává z tebe. Och...

Mladá žena Cože?

William Kůže... Tvoje kůže... Dotkl jsem se tě rukama a ona se sloupala... jako vydělaná hovězina. Suchá. Ach. Horká se strhává. Všude po tobě zůstávají rány a ... už nikdy neotevřeš oči. Ty to neslyšíš, ženo? Trhání. Och. Neslyšíš to? Och. Potřebuju vodu.

Odpotácí se pryč. Ona si lehne.

SCÉNA SEDMNÁCTÁ

Na dědině. Před kameníkovým.

*Šum vesničanů. **William** a **Mladá žena**.*

William Podívejte na tu skálu! Jak je velká! Kameníku! Má se dědina čím chlubit. Ten nejlepší kámen, co byl kdy vytesán. Nejvhodnější čas roku, tohle. Dědina celá pohromadě. Bůh to ví. Dal nám na to tento den. Slunce září a vane západní vítr. O to jsme prosili. Drž se, mlynáři, co si tam ve mlýně sám vysedáváš. Když se kámen valí, země se chvěje! Dávej pozor, ženo, a drž se. Zavolej svému silákovi do kroku.

SCÉNA OSMNÁCTÁ

U mlýna.

***Mladá žena** a **William** sedí potom, co byl umístěn nový mlýnský kámen. Přijde **Gilbert** se soudkem whisky.*

William Co chceš, mlynáři? Odpočíváme.

- Gilbert** Poděkovat dědině za její pot a námahu.
- William** Ten kámen jsme valili pro sebe, mlynáři. Náš plat se splácí jen moukou.
- Mladá žena** A jen z ní se peče náš chleba.
- Gilbert** Dáte si doušek mlynářovy vděčnosti?
- William** Ostatní pili?
- Gilbert** Někteří ano, jiní ne.
- William** Zkusím ten tvůj dryák, mlynáři.
- Mladá žena** Ať pije nejprv sám, Williame.
- Gilbert se napije, aby přesvědčil Williama.*
- Gilbert** Nádherný kámen... víc než kámen – monument. Další kostel. Rovnou měrou vytesán z lásky i ze života.
- Mladá žena** A kdo ho dostane? Ten nejnehodnější.
- William se směje.*
- Gilbert** Dá si tvoje žena kapku?
- William** Si dáš, ženo?
- Mladá žena** Dám. Voda, žádná whisky. Slabá a ředěná.
- William** Má pravdu žena.
- Mladá žena** Se v ní myješ, mlynáři? To tak ji děláš?
- Gilbert** Sám si ji vyrábím. Tamhle venku.
- Mladá žena** Nemáš, kdo by ti pít pomohl, to je to.
- William** Dám si ještě. Pomůžu ti od toho.
- Mladá žena** Jestli chceš pořádnou whisky, mlynáři, přijď do dědiny. Od nás kup.
- William** Teď jdi. Nech nás.
- Mladá žena se sesune na zem.*
- William** Ženo...? Ženo! Cos jí proved, mlynáři!
- Gilbert** Já nic.
- William** Jestli's něco, zabiju tě.
- Gilbert** Přísahám, oráči.
- William** Ženo... (*Dotýká se jejího obličeje.*) Žena hloupá. Hloupá. Celý den na poli stojí. Příliš mnoho modliteb a jídlo žádné. Musíme dokončit práci. Nechceš vidět, jak starý kámen pukne?
- Gilbert** Oráči. Chci si ho nechat.
- William** Ne. Starý je. Zničený. Chlapi se těšej na tu práci.
- Gilbert** Tebe se ptám, oráči. Chci si ho ponechat. Poslední kámen, co jsem roztočil se svou ženou. Dobře mi sloužil. Dědině dobře sloužil.

William Kam ho chceš, mlynáři? Máme ti ho nakulit do postele?
Gilbert Za domem je kůlna. Postavte ho k delší zdi.
William Nnn.
Gilbert Máte dlouhou cestu domů. Uvnitř je oheň. Tvé ženě bude líp u tepla.
William Jestli můžeš, vem ji dovnitř. To ty umíš, mlynáři. Ženské tahat.
Gilbert Ještě jednou mé díky, oráči.
William Řek' jsem. Nestojím o tvůj dík. Až se vrátím, ať jsi na nohou, ženo.
William odejde. Gilbert za ním volá.
Gilbert Oráči! Ať si tvoji chlapi zakryjí obličej. Mám latrínu v té kůlně.
Otočí se a uvidí, že Mladá žena sedí. Oba odejdou.

SCÉNA DEVATENÁCTÁ

Gilbertův dům.

Mladá žena na posteli. Gilbert u ní. Vstoupí William.

William Ženo? Na nohy. Dědina už šla. Ženo. Nemáš něco pro ni, mlynáři. Ti dám peníze.
Gilbert Nic nemám.
William Je noc, ženo. Spát musím. Koně nemáš, mlynáři?
Gilbert K čemu mi. Přespi tu s ní.
William Nevyspím se na cizí posteli, jen na své.
Gilbert Sám ji odnes.
William Po dvou mlýnských kamenech a té tvé whisky? *(Rozhlédne se kolem.)*
Tady po nocích vasedáváš?
Gilbert Před ohněm jako vy.
William Děláš co?
Gilbert Vařím. Kouřím. Čtu.
William Proč máš všechny ty knihy?
Gilbert Když jednu dočtu, začnu číst jinou.
William To proto je takhle stavíš, že jedna se druhé dotýká. Nevypadá to tady poctivě. Moc málo toho tu máš. Tobě tady nic nechybí?
Gilbert Co by mělo?
William ukáže na Mladou ženu.
... jsem chlap jako ty.
William Mlynář jsi, mlynáři. Ne jako já. V ničem jako já.

- Gilbert** Jen zvláštní ženy chtějí za mlynáře. Většina věří, že máme v gatích chcíplé červy.
- William** Víc než to, mlynáři. Mnohem víc než co je v gatích. Mnohem víc nenávidí. Jsi odkud?
- Gilbert** Na tom už mi nesejde, oráči.
- William** Modlit se musíš, abys se stal jedním z nás, mlynáři. Po celém kraji tě nenávidí. I ty děti před tebou utíkají. Se neptáš nikdy proč to? Dostaneš díl našeho zrna za mletí. Tak je zákon. Ale my tě nenávidíme víc než chce zákon. Jsme krutí a hloupí. Slepí. Nenávidíme tě víc než jakoukoliv věc, co můžu jmenovat. Proč tak je, mlynáři? Proč tak je to? Tvoje žena byla mlynářova dcera, vid'?' Musela být. Milovala tě? ... Tys ji miloval? Kdys naposled viděl ženskou tady, mlynáři? Ležet na zádech. Co ti táhne hlavou, když na ni koukáš? Dívej se na ni. Podívej. Nová krajina. Vzpomínáš na její barvy, jak leží nedotčená, jak nabírá dech? Čerstvá hlína. Mlha. Tráva pod skalou. Pamatuješ ten pach? Pamatuješ tu sílu? Jak se ti zdá, že ji rozrýváš svým tělem, novou zemi tvoříš, Bůh jsi. Pamatuješ, jak se převrací? Jak se ti ztrácí? Nohy. Krk. Břícho. Paže. Prsa. Špatná jména to jsou, mlynáři. Ty kdo vymyslel? Nejsou nikdy stejná, tak jako muži. Nikdy. Ženské nemají nohy. Žádné paže. Víc toho mají. Mám pro ně jména. Svá vlastní jména. Ona ví. Jiný nikdo.
- Gilbert** Miloval jsem svou ženu.
- William** *(rozesměje se)* Dědina by mě vyhnala za takové řeči.
- Gilbert** Proč?
- William** Stáváš v kostele, jako já.
- Gilbert** Nikdy neposlouchám.
- William** „Sláva Boží Bohu patří, ne výtvoru jeho.“ Tak to teď říkají. Potřebuju se vychcat. Věříš tomu, mlynáři? Sláva Boží Bohu patří, ne výtvoru jeho.
- Gilbert** Vim já.
- William** Není tohle od Boha? Jen se dívej. Copak není? Moc dlouho jsi sám byl. Podívej se na to. Vzpomeň si.
- Gilbert** Je to tvá žena.
- William** Jsem oráč, mlynáři. Hlína slábne, když ji často obracíš. Musíš ji nechat odpočinout. Vždycky jsou jiná pole kde můžeš začít. – Víckrát se staneš Bohem.
- Gilbert** Kde je kůlna víš. Jdi podle zvuku řeky.
- William** Blázne, si myslíš že půjdu do téhle černoty.
- Vezme svíčku, vyjde. Mladá žena se posadí, dojde ke dveřím, vyjde. Gilbert ji následuje.*

SCÉNA DVACÁTÁ

Kůlna.

William na latríně. Starý mlýnský kámen ve světle svíčky. Mladá žena a Gilbert se zpoza něj vynoří. Přivalí kámen.

SCÉNA DVACÁTÁ PRVNÍ

Gilbertův dům.

Gilbert a Mladá žena proti sobě, sledují, jak se druhý svléká. Z kůlny Williamovy slábnoucí smrtelné výkřiky. Výkřiky utichnou. Jdou do postele.

SCÉNA DVACÁTÁ DRUHÁ

Gilbertův dům.

Potom. Mladá žena a Gilbert leží spolu.

Mladá žena Nic jsi neřek'.

Gilbert Čekal jsem až skončí.

Mladá žena Kdo? William Hřebeč? Obecní oráč? Podívej. Je pryč. Můžeš mluvit.

Gilbert Řekneš mi, co máš v hlavě?

Mladá žena Tebe. Špinavče. Ďáblův zmetku. Parchante mlynářská. Proč?

Gilbert Mám tu něco, tady, něco –

Mladá žena Co?

Pauza.

Podívej. Vychází slunce.

Gilbert Stejně jako včera.

Mladá žena Nikdy jsem ho neviděla ze mlýna. Ty barvy jsem nikdy neviděla. Ta věc v tvé hlavě. Podívej. Je to Bůh, kdo nám dává víc ze Sebe. Podívej. Před námi nový svět. Jak jsem přiběhla tehdy ráno, řekl jsi, křičel jsi - ... táhni... do... prdele.

Gilbert Táhni do prdele.

Mladá žena To mi ještě nikdo neřek'. Neslyšela jsem to nikdy dřív.

Gilbert Poprvé, co to já kdy řek'.

Mladá žena To znamená co?

Gilbert Vim já. Na trhu to křičeli. Prodavač biblí z Němec. Kluk mu pochcal stánek.

Mladá žena Táhni. Do. Prdele. Ted' je to moje.

Gilbert Před tím, stál tam... řek', tvůj oráč řek' – „Co ti táhne hlavou, mlynáři, když se na ni koukáš?“ Slyšela's ho? Viděl jsem svou ženu. Ženskou,

- co byla moje žena. Pak jsi byla tady. V mé hlavě. Nahá. Hýbající se. Potící se. Vzdychající jako vítr. Oči dokořán, náruč dokořán, byl jsem ti v ústech, v klíně, ve vlasech. To Bůh mi tě tam vložil? Moje tělo bylo jako, nic takového jsem v životě nezažil. Bůh to učinil? Ne... To ne Bůh. To, co řekl ten tvůj oráč. Ta jeho slova.
- Mladá žena** Ne.
- Gilbert** Ta jeho slova mě přinutila to udělat.
- Mladá žena** Všechny jeho řeči jsou lži.
- Gilbert** V mé vlastní hlavě. Já to byl.
- Mladá žena** Ne. Oráč nic neviděl. Ničemu nerozuměl. Já nejsem jako nic jiného. Viděl's to.
- Gilbert** To já.
- Mladá žena** Ty's to viděl. Ty to přece víš, řekni to.
- Gilbert** Ne Bůh. Já. Nerozumíš, ženo?
- Mladá žena** Ne.
- Gilbert** V mé vlastní hlavě.
- Mladá žena** Přestaň s těma řečma. Jako on. Jako on.
- Gilbert** Kam jdeš?
- Mladá žena** Oráče třeba pochovat. Hubu mu hlínou zacpat.
- Gilbert** Pochovat ho tady?
- Mladá žena** Je skoro jasný den. Musím dojít zpátky do dědiny.
- Gilbert** To proto, co jsem řekl? O tvém Bohu.
- Mladá žena** Ne. Musím jim to říct. William je pryč. Postel prázdná a studená. Pole prázdná. Stáje prázdné.
- Gilbert** Stejně si pro mě přijdou – tvoje dědina.
- Mladá žena** Nenáviděný mlynář.
- Gilbert** Nemůžou žít bez svého oráče.
- Mladá žena** Ne. „Opustil mě. Vydal se za lepší ženou. Odešel v noci. Sama u ohně sedávám. Podívejte ty slzavé kaluže. Jsem žena se zlomeným srdcem.“
- Gilbert** Jak dlouho?
- Mladá žena** Do kdy? Dokud neuvěří.
- Gilbert** Potom?
- Mladá žena** Žít ve mlýně?
- Gilbert** Žít v dědině?
- Ona odchází.*
- To ne Ty. To já.

SCÉNA DVACÁTÁ TŘETÍ

Stáje.

Mladá žena přivádí na svět klisnino hříbě.

Mladá žena Šššš ... Neboj se. Tady jsou mé ruce. Teplé ruce. Žena Williamova. Přítel. Silná. Klid. Tady. Teď dýchej. Šššš ... Tady je. Zatlač, milá moje, zatlač. Hlava a krk. Oči. Ještě naposled zatlač. Šššš. Tady. Tady. Podívej, matko... Život. Nový kůň na světě.

SCÉNA DVACÁTÁ ČTVRTÁ

V polích.

Za nějaký čas. Mladá žena stojí, rozhlíží se kolem. Tiše pro sebe šeptá. Objeví se Gilbert.

Gilbert Den je pryč. Ty's nešla s ostatními do dědiny? Říkají, že s nikým nemluvíš. Povídali o tobě u mě ve mlýně. Na polích pracuje. O koně se stará. V noci doma sedí. Ani slova.

Mladá žena S kým si mám co povídat? Dědina mi uvěřila.

Gilbert Žena se zlomeným srdcem.

Mladá žena Co bylo třeba, řekla jsem.

Gilbert Nepřišli si pro mě.

Mladá žena Neutíkal's.

Gilbert Zítra najdou prázdný mlýn.

Mladá žena Kam odešel mlynář?

Gilbert Do města, kde mi nebudou říkat „mlynáři“?

Mladá žena Daleko musíš jít.

Gilbert Víc světa uvidím. Tady jsem viděl všechno. Všechno tu znám. Nic mi tu nezůstalo. Všechno, co mám, mám tady.

Mladá žena Věci se mění pokaždé, když se na ně podívám. Každá má jméno.

Gilbert Pořád tě vidím. Každé ráno jen se vzbudím. Pořád slyším jeho slova.

Mladá žena Tolika jmen. Každíčké se naučím.

Gilbert Chci víc. Ve městě mají knihy, pera a papír. Patří lidem co odešli z dědiny. Celý den mluví o každé věci ve světě.

Mladá žena To ti kdo řekl?

Gilbert Musím věřit něčemu.

Mladá žena Nové věci v hlavě. Pokaždé když se podívám. Nová jména. Nepotřebuju někam jít.

Gilbert Ještě jiné se v dědině povídá.

Mladá žena Co?

- Gilbert** Sama s koně na svět přivedla.
- Mladá žena** Koně mi teď věří.
- Gilbert** Dobře sis ho prohlédla?
- Mladá žena** Krásný kůň. Rychlý a silný.
- Gilbert** Říká se v dědině, že je to William. Říkají, to Hřebec William cválá po poli.
- Mladá žena** Víc říkají. Říkají, že je šťastnější než kdy jindy. Má pravdu dědina. Hřebec je.
- Gilbert** Tady koňákova ženo. Napiš, co víš. Napiš, co vidíš.
Dá jí pero. Odejde.
- Mladá žena** Dědině nového mlynáře třeba.

K O N E C

